

**Addysgu a dysgu
dwyieithog
ar gyfer y Gymru
gyfoes**

**Bilingual teaching
and learning
for a contemporary
Wales**

Ann Jenkins

Pennaeth Uned Datblygu'r Iaith Gymraeg, APADGOS
Head of the Welsh Language Development Unit, DCELLS

**Cymru'n Un: Rhaglen
flaengar ar gyfer
llywodraethu Cymru**

**One Wales: A progressive
agenda for the government
of Wales**

Ymroddiad

‘Byddwn yn creu Strategaeth Addysg gyfrwng-Cymraeg genedlaethol i ddatblygu darpariaeth effeithiol o addysg feithrin hyd at addysg bellach ac uwch, a'r strategaeth wedi'i hategu gan raglen weithredu’.

Commitment

‘We will create a national Welsh-medium Education Strategy to develop effective provision from nursery through to further and higher education, backed up by an implementation programme’.

Proses datblygu'r Strategaeth

Panel Ymgynghorol

5 grŵp mewnol yn ystyried

- Adnoddau a Chymhwysterau
- Cynllunio a Darpariaeth
- Data a Casglu Tystiolaeth
- Datblygu'r Gweithlu
- Sgiliau Ieithyddol

Ymgynghori gyda'r undebau,
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
ac arbenigwyr

Yr Athro Robin Williams, Coleg
Ffederal – adroddiad Mehefin 2009

Gorchymyn Iaith

The process of developing the Strategy

Advisory Panel

5 internal groups considering

- Resources and Qualifications
- Planning and Provision
- Data and Evidence Gathering
- Workforce Development
- Linguistic Skills

Consultation with unions, Welsh Local
Government Association and
specialists

Prof. Robin Williams, *Coleg Ffederal*
– report due in June 2009

Language LCO

Y broses ymgynghori

The process of consultation

Lansiad y Strategaeth – 13 Mai
2009

Strategy launch – 13 May 2009

Cyfnod ymgynghorol – Mai-Awst

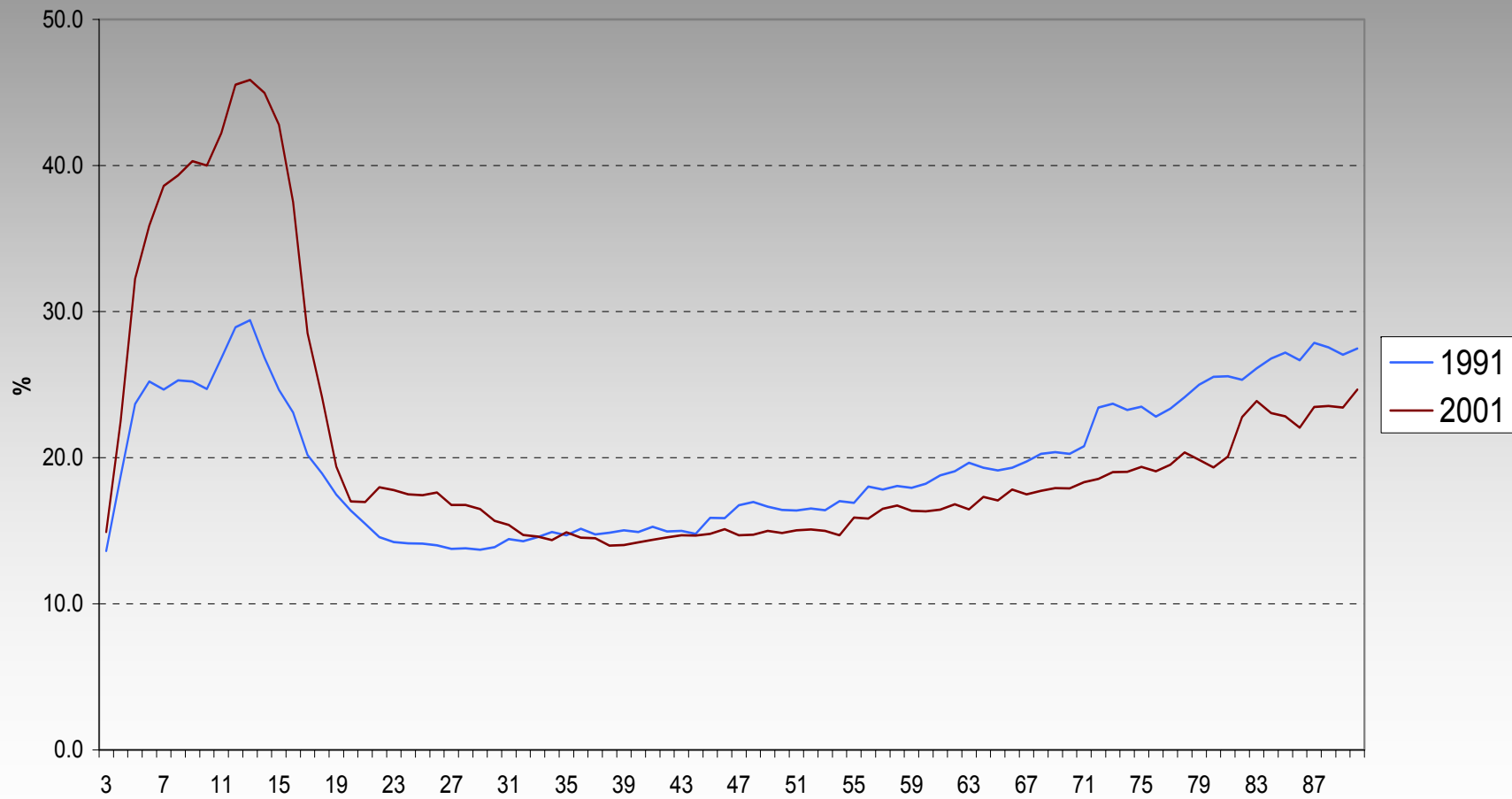
Consultation period – May-August

Fforymau trafod (De a Gogledd)
– Mehefin

Discussion forums (North and
South) – June

% sy'n siarad Cymraeg, yn ôl oedran – 1991 a 2001

% of population able to speak Welsh, by age – 1991 and 2001

Negeseuon

Mae'r gyfundrefn addysg a hyfforddiant yn allweddol i gynnal a chryfhau'r iaith.

Mae caffael a datblygiad sgiliau ieithyddol Gymraeg ar eu mwyaf llwyddiannus lle defnyddir y Gymraeg fel cyfrwng dysgu.

Diogelu a chryfhau darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn flaenoriaeth

Ymateb i ofyn cynyddol am ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg

Diffyg dilyniant, yn arbennig CA2/3 ac ar ôl 16

Ni all addysg a hyfforddiant yn unig sicrhau bod siaradwyr yn cyrraedd rhuglder

Messages

Education and training system crucial to maintaining and strengthening the language.

Acquisition and development of Welsh language skills are most successful when Welsh is used as a medium of instruction.

Priority is safeguarding and strengthening Welsh-medium provision.

Responding to increased demand for Welsh-medium provision.

Lack of progression, especially KS2/3 and post-16

Education and training alone cannot ensure that speakers acquire fluency in Welsh.

Mater: Sut i wella cynllunio darpariaeth

Anghyson a thameidiog

Dylanwad rhieni yn achosi newid

Dim modd cychwyn o'r cychwyn

Diffyg cynllunio canolog - dyletswydd Awdurdodau Lleol i gynllunio addysg

Ymateb rhy araf i ofyn gan rieni

Darpariaeth gymysg iawn mewn ysgolion - dwyieithrwydd a chyfrwng Cymraeg.

Deddfwriaeth newydd (e.e. Mesur 14-19)

Prif-ffrydio materion cyfrwng Cymraeg i bob agwedd o bolisi a chyllido mewn perthynas ag addysg

Issue: How to improve the planning of provision

Patchy and fragmented

Parental influence bringing about change

Can't start from scratch

Lack of central planning - duty of Local Authorities to plan education

Too slow a reaction to parental demand

Very mixed provision in schools - bilingualism and Welsh-medium

New legislation (e.g. 14-19 Measure)

Mainstreaming Welsh-medium issues into all aspects of policy and funding in relation to education

Bylchau penodol wedi eu gweld mewn addysg ôl-16 a darpariaeth galwedigaethol

Particular gaps seen in post-16 education and in vocational provision

% o weithgareddau dysgu sydd wedi eu darparu'n gyfangwbl drwy'r Gymraeg neu yn ddwyieithog % learning activities either entirely through Welsh or through bilingual provision	<i>2003/04</i>	<i>2004/05</i>	<i>2005/06</i>	<i>2006/07</i>	<i>2007/08 *</i>
Chweched dosbarth ysgolion yng Nghymru School sixth forms in Wales	N/A	16.7	18.8	16.2	15.3
Addysg Bellach (AB) Further Education (FE)	2.6	2.1	4	3.7	4.4
Dysgu yn seiliedig ar waith Work Based Learning (WBL)	0.7	1.2	1.1	1.2	1.4
Sefydliadau AB, darparwyr dysgu yn seiliedig ar waith neu darparwyr Addysg Gymunedol AALI FE institutions, Work-based Learning or LEA Community Learning providers	2.7	2	3.1	3	3.3

* Data dros dro / provisional data

Mater: Sicrhau dilyniant ieithyddol

Gostyngiad yn y niferoedd sy'n
parhau â Chymraeg Iaith Gyntaf

Dwysedd amrwyiol mewn darpariaeth
cyfrwng Cymraeg

Cyfleoedd dilyniant mewn Addysg
Bellach ac Uwch

Posibiliadau'r Cyfnod Sylfaen

Cymraeg Ail Iaith

Cymraeg i Oedolion

Issue: Ensuring linguistic progression

Drop in numbers continuing with
Welsh First Language

Varying intensity of Welsh-medium
provision

Progression opportunities in Further
and Higher Education

Foundation Phase possibilities

Welsh Second Language

Welsh for Adults

Mater: Sut i gynyddu cynhwysedd

Niferoedd annigonol o ymarferwyr ym mhob sector sydd â'r rhuglder i ddarparu drwy gyfrwng y Gymraeg

Arbenigedd annigonol mewn methodolegau dwyieithog ymysg ymarferwyr

Digonolrwydd Hyfforddiant Cychwynnol i Athrawon a chyfleodd Datblygu Proffesiynol Barhaol i sicrhau sgiliau

Diffyg adnoddau dysgu ac addysgu

Diffyg cymwysterau cyfrwng Cymraeg, gan gynnwys Aseswyr a Dilyswyr

Issue: How to build capacity

Insufficient numbers of practitioners across all sectors with the fluency to deliver through the medium of Welsh

Insufficient expertise amongst practitioners in relation to bilingual methodologies

Adequacy of Initial Teacher Training and CPD opportunities to ensure skills

Insufficient teaching and learning resources

Lack of Welsh-medium qualifications including Assessors and Verifiers

Mater: Sut i atgyfnerthu sgiliau ieithyddol

Ni fedr addysg yn unig warantu fod siaradwyr yn rhugl yn y Gymraeg, nac yn dewis defnyddio'r iaith yn y bywyd pob dydd

Cyfleodd dysgu anffurfiol

Cydweithio

Ymestyn ar draws cymunedau amrywiol ac i ardaloedd dan anfantais

Dysgu'r Gymraeg i deuluoedd

Defnyddio'r Gymraeg yn y gymuned

Issue: How to reinforce Welsh-language skills

Education alone cannot guarantee that speakers become fluent in Welsh, or choose to use the language in their everyday lives

Informal learning activities

Collaboration

Reaching across diverse communities and to disadvantaged areas

Teaching Welsh to families

Using Welsh in the community

Cwestiynau

Sut allwn ni weithio i osgoi'r golled o sgiliau ieithyddol yn y grŵp oedran ôl-16 (fel yn nhafluniad 5) yn y Cyfrifiad nesaf?

Sut allwn ni hybu manteision fod yn ddwyieithog i bobl ifanc, i gyflogwyr?

Sut allwn ni gynyddu darpariaeth cyrsiau galwedigaethol cyfrwng Cymraeg a dwyieithog mewn ysgolion, colegau AB a Dysgu yn y Gwaith?

Sut allwn ni wella proffil a defnydd y Gymraeg gan ein darparwyr addysg?

Questions

How can we work to avoid the loss of language skills in the post-16 age group (as on Slide 5) in the next Census?

How can we promote the benefits of being bilingual to young people, to employers?

How can we increase the provision of Welsh-medium and bilingual vocational courses in schools, FE colleges and WBL?

How can we increase the profile and use of Welsh in our education providers?

Y Ffordd Ymlaen

Lansiad y Strategaeth
– 13 Mai 2009

Angen adborth o bob maes -
addysg a'r gweithle - ar y
Strategaeth

12 wythnos o ymgynghoriad
cyhoeddus i'w gynnal

**Cymerwch y cyfle i ymateb i'r
ymgynghoriad**

13 Mai – 5 Awst 2009

The Way Forward

Strategy to be launched
– 13 May 2009

Feedback needed from all sectors
– education and employment – on
the Strategy

12 week public consultation period
to be held

**Take the opportunity to
respond to the consultation**

13 May – 5 August